

Sulisartut sunniuteqaqataaffiginngisaannik suliffeqarfiit aaqqiissutaagallartumik sivikitsumillu sulinermik unitsitsigallarnerini sulisartut suliffeqarfiminniit angerlartitaagallartarnerat pillugu aalajangersakkat Nunatsinni suliffeqarfinnut tamanut tunngatitaalernissaat qulakkeerniarlugu suliffeerunnermi ikiorsiissutit pillugit inatsisartut inatsisaata nr. 2, 15. maj 2014-imeersumi § 4-ap allannguutissaanik Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UPA2017-imi Inatsisartunut saqqummiusseqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Ilanngullugu siunnersuutigineqarpoq inatsisini allani attuumasuni oqaasertatigut naqqiisoqassasoq, qulakkeerniarlugu Suliffeqarfiit aaqqiissutaagallartumik sivikitsumillu sulinermik unitsitsigallarnerini sulisartut suliffeqarfiminniit angerlartitaagallartarnerat suliffeqarfinnut tamanut atuuttussanngortillugu

pillugu

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

UKA2016-imi ulloq 21. oktober 2016-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuuteqartoq

Siunnersuut Suka K. Frederiksenimit, Siumut, saqqummiunneqaqqaarpoq, Jens Immanuelzenimilli, Siumut, ingerlateqqinneqarluni.

Siunnersuut

Suliffeerunnermi ikiorsiissutit pillugit inatsisartut inatsisaanni nr. 2, 15. maj 2014-imeersumi § 4 aamma § 6, imm. 2-p allanngortinneqarnissaat siunertaralugu kingusinnerpaamik UPA

2017-imi Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalackersuisut siunnersuutikkut peqquneqassapput.

Piffissaliussassatut siunnersuutigineqartoq pillugu

Kingusinnerpaamik Inatsisartut ataatsimiinnissaanni tullermi inatsisissatut siunnersuummik Naalackersuisut saqqummiusseqqullugit aalajangiiffigisassatut siunnersuummi peqquneqarput. Taama piffissaliussineq piviusorsiuunngitsoq Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Inatsisartut ataatsimiinnerat maanna ingerlasoq naammassippat siunnersuutit upernaakkut ataatsimiinnermi ilanngunneqartussatut kissaatigineqartut Inatsisartunut tunniunneqarnissaannut piffissap tunniussivissap tullissaanut taamaallaat qaammatit sisamaannangulerput. Inatsisissatut siunnersuut inatsimmut nassuiaatitalik suliarineqassaaq, inatsisinik nalilersuisarfimmut misissugassanngorlugu nassiunneqassaaq, iluarsaanneqassaaq, nutserneqassaaq, sapaatip akunnerini tallimani tusarniutigineqassaaq, tusarniaanermut akissutit siunnersuutip danskisuaanut kalaallisuaanullu ilanngussuunneqassapput, siunnersuut inatsisinik nalilersuisarfimmut misissugassanngooqqillugu nassiunneqassaaq, iluarsaanneqassaaq Naalackersuisunullu saqqummiunneqassalluni. Inatsisissatut siunnersuutinut amerlanernut tunngatillugu suleriaatsimut taamaattumut sivikinnerpaamik qaammatit arfinillit atorneqartussaapput.

Maleruagassat atuuttut

Inuit tunisassiornerup unitsinneqarnera imaluunniit taassuma malitsigisai peqqutigalugit angerlartinneqartut, suliffissaqartitsinermilu sulisinnaassuseqartut imaluunniit piginnaanngorsarneqarsinnaasut, Inatsisartut inatsisaanni malittarisassat malillugit suliffeerunnermi ikiorsiissutinik pissarsisinnaatitaasut suliffeerunnermi ikiorsiissutit pillugit inatsisartut inatsisaanni nr. 2, 15. maj 2014-imeersumi § 6, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq. Aaqqissuussineq angerlartitaasunut tunisassiornerup unitsinneqarnera pissutigalugu angerlartinneqarsimanerminnut atatillugu akissarsiaqartunut imaluunniit allatut isertitaqartartunut atuutsinneqanngitsoq § 6, imm. 4-mi aalajangersarneqarpoq.

”Tunisassiornermik unitsitsineq” suliffeerunnermi ikiorsiissutit pillugit inatsisartut inatsisaanni nr. 2, 15. maj 2014-imeersumi § 4-mi nassuiarneqarpoq. Aalajangersagaq ima oqaasertaqarpoq:

§ 4. Tunisassiornermik unitsitsineq tassaavoq tunisassianik amigaateqarneq, maskiinanik ajutoorneq, silarlunneq imaluunniit pissutsit assingusut siumut ilisimaneqanngitsut peqqutigalugit tunisassiornermik unitsitsineq, taassumalu malitsigisaanik sulisunik angerlartitsineqarluni. Angerlartitsisarneq pillugu malittarisassat taamaallaat nunami tunisassiorfinnik atuinermi atorneqartarput.

Inatsimmi aalajangersakkamut nassuiaatini makku paasissutissiissutigineqarput:

”Tunisassiornermik unitsitsineq annikitsumik nassuiarniarneqarpoq, sulisitsisummi sapinngisaminnik tunisassiornerup ingerlaavartumik ingerlanissaata qulakkeernissaa akisussaaffigimmassuk. Naammaginangitsumik pilersaarusiortoqarsimanera imaluunniit ataqatigiissaarisogarnera peqqutigalugit pisortat amerlanerusunik aningaasartuuteqarnissaannik kinguneqartussaasut taamaalilluni siunertarineqanngilaq. Soorunami sulisitsisup tunisassiornerup ingerlaannarnissaa soqutigisaraa. Suliffissuarmimi sulisartut kisimik suliffeerunnermi ikiorsiissutinik pissarsisussaangillat, aammali assersuutigalugu eqqiaasut kiffartuussinermilu sulisut allat suliffeqarfiup tunisassiassaaleqineq, maskiinanik ajutoornerit, silarlunnera pissutsillu assingusut siumut ilisimariikkat peqqutigalugit tunisassiornermik unitsitsisigallarsimanera peqqutigalugu eqqugaasussaammata. Inatsisartut inatsisaa nunami tunisassiornerinnaat ilaatinneqarnerinut killilerneqarpoq.”

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu erseqqinnersumik

Angerlartinneqarnermi suliffeerunnermi ikiorsiissutinik pissarsisinnaanermut periarfissap tunisassiornermik unitsitsineq pissutigalugu angerlartinneqarnermut taamaallaat atuutsikkunnaarlugu aammali sulinerup sivikitsuinnarmik unitsinneqarallarnerani angerlartinneqarnermut sunulluunniit atuutsilerlugu annertusineqarneranik siunnersuut nassataqassaaq, tamatumani sulisut sulinerup unitsinneqarallarneranut sunniuteqarsinnaangikkaangata.

Aammattaq siunnersuutip nassatarissavaa aaqqissuussinerup ”suliffeqarfinnut tamanut” atuutilernissaa.

Taamaalilluni siunnersuut oqaasertalersugaanini malillugu nunami tunisassiornerinnarmut atuukkunnaassaaq, aammali imaani (assersuutigalugu imaani uutsiterivinni) tunisassiornermut ataatsimullu isigalugu suliffeqarfinni sugaluani tamani sulisunut, nunami imaaniluunniit sulineq apeqqutaatinnagu, atuutilissalluni. Tamannali siunertaasimagunangilaq – tassami aalajangiiffigisassatut siunnersuummut nassuiaatini allassimavoq allannguutissatut siunnersuutigineqartoq nunami suliffeqarfinni sulinerup unitsinneqarallarnerani taamaallaat tunngasoq.

Aammattaq siunnersuut oqaasertalersugaanini malillugu aaqqissuussineq inunnut suliffeqarfinmi sulisunut, tassa inunnut pisortani atorfeqartuunngitsunut, taamaallaat atuuttussaavoq. Tamannali siunertaanersoq ersernerluppoq: Taamaalillunilu aalajangiiffigisassatut siunnersuummut nassuiaammi ilaatigut oqaatigineqarpoq inatsimmi § 6, imm. 2 “tamanut atuutsinneqarsinnaasunngorlugu nutaamik oqaasertaleneqassasoq, taamaalilluni maleruagassat suliffinni tamani atuutsinneqalissapput..”,

tunngavilersuummili allami oqaatigineqarluni allannguut nunami suliffeqarfinni sulinerup unitsikkallarneranut atuutissasoq.

Allannguutissatut siunnersuut eqqiaanermik sullissinermillu sulisunut taamaallaat atuutissasoq siunnersuuteqartup siunertarigaa siunnersuummut tunngavilersuummi allassimasorinarpoq. Tamannali taasissutissami allassimangilaq, siunnersuullu maanna ilusimisut iluseqartoq akuerineqassappat inatsimmut allannguutissatut siunnersuummik suliffeqarfinni sugaluani sulisunut tamanut atuuttussamik saqqummiussinissamut Naalackersuisut pisussaaffeqassapput.

Allannguutip eqqiaanermik sullissinermillu sulisunut taamaallaat atuutinneqarnissaanut siunnersuuteqartup soq kissaateqarnera aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tunngavilersuummi paasissutissiissutigineqanngilaq. Inuussutissarsiornermulli Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq siunnersuuteqartoq tunngavilersuummi immikkoortut aappaanni allattoq:

”Sulisartut pineqartut siusinnerusukkut annertussusileriikkanik ikiorsiissutinik malittarisassat naapertorlugit tunineqartarsimapput kingusinnerusukkullu suliffeerunnermi ikiorsiissutit malittarisassartai atuutilersimallutik. Tamanna atorunnaarsitaasimavoq, ulluinnarni allaffissornikkut periutsit allanngortinnerisigut aammalu Inunnik Isumaginninnermut Maalaartarfiup aalajangermagu allaffissornikkut periuseq inatsimmut naapertuuttoq.”

Immikkoortup inissinneqarnera malillugu ”sulisartut pineqartut”-nik oqarnermi ”nunatsinni suliffeqarfinni assigiinngitsuni tamani sulisartunut” immikkoortup siuliani allaqqasoq innersuunneqarpoq. Tamannali paasiuminaappoq aammalu mattunneqarsinnaaganngilaq oqaasertat taakku tunngavilersuummi immikkoortut qulingiluaattut taarsiullugu inissinneqarsimasussaagaluartut, taamaalilluni ”sulisartut pineqartut”-nik oqarnermi immikkoortup siuliani taaneqartut ”eqqiaasutut- sullissisartutullu suliaqartunut” pineqarlutik.

Allannguutissatut siunnersuutip paragrafinngorlugu qanoq oqaasertalerneqarsinnaaneranut siunnersuutaasorinartumik aalajangiiffigisassatut siunnersuutip tunngavilersuutaa imaqartoq Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. § 4, imm. 2-p nutaap qanoq oqaasertalerneqarsinnaaneranut siunnersuut aalajangiiffigisassatut siunnersuutip taasissutissartaanut naapertuutinngilaq aammalu immikkut imaluunniit § 4, imm. 1-imut atatillugu isigalugu paasiuminaalluni. Ajornartorsiulli taanna aalajangiisuusumik pingaaruteqanngilaq, tassa taasissutissaq kisimi Naalackersuisunut pituttuisuummat (siunnersuummi immikkoortut kukkusumik siunnersuummut tunngavilersuummi inissinneqarsimasut pinnatik).

Ataatsimulli isigalugu apeqqutit akissuteqarfigineqarsinnaasunit amerlanerusut siunnersuut aqqutigalugu pinngortut oqaatigineqarsinnaavoq: siunnersuuteqartup suna kissaatigineraa aammalu sooq taama kissaateqarnersoq ersernerluppoq aammalu siunnersuummik maannatut iluseqartumik akuersissutiginninneq siunnersuuteqartup siunertarisaanut naapertuutissanersooq nalorninarpoq.

Naalakkersuisut akissuteqaataat allannguutissatullu siunnersuutaat

Inatsisip nutarterneqarnissaa sulissutigigitsik Naalakkersuisut akissuteqaamminni paasissutissiissutigaat.

Aammattaaq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnera annertungaatsiartumik aningaasartuuteqarnerunermik nassataqarsinnaasoq Naalakkersuisunit nalilerneqartoq. Tamakku paasinarsisinneqarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut akissuteqaamminni allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppaat:

”Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UKA2017-imi suliffeerunnermi ikiorsiissutit pillugit inatsisartut inatsisaata nr. 2, 15. maj 2014-imeersumi § 4 aamma 6 allanngortinnerisa kingunerisinnaasaannik Inatsisartunut nassuiaammik saqqummiusseqqullugit peqquneqassasut, suliffeqarfiit aaqqiissutaagallartumik sivikitsumillu sulinermik unisitsigallarnerini sulisartut suliffeqarfimminniit angerlartitaagallartarnerat suliffeqarfinnut tamanut atuuttussanngortillugu imaqartumik.”

Ataatsimiititaliamit isumaliutigineqartut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi ilusiliinikkut ajornartorsiutit annertooujussuullutillu pingaarutillit pissutigalugit siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermini suna siunertarineraa eqqoriaruminaatsoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqartariaqarpoq.

Sullissinermilli eqqiaanermillu sulisunut kommunip atuariini suliaqartunut aammalu atuariimmi sulinngiffeqartoqarneranut atatillugu angerlartinneqartartunut siusinnerusukkut suliffeerunnermi ikiorsiissutinik kommuni ataaseq arlallilluunniit periutsiminnik allannguisimanerat aammalu tamatumunnga atatillugu suliffeerunnermi ikiorsiissutinik tunniussisarunnaarnarnerat naammaginagu SIK-p assigiinngitsunut atatillugu oqaatigisimagaa ataatsimiititaliamilli ilisimaneqarpoq.

Apeqqummut tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqartariaqarpoq tunisassiornermik unisitsineq pissutigalugu angerlartinneqarnermi suliffeerunnermi ikiorsiissutinik pisinnaatitaaneq pillugu maleruagassat atuuttut taamaallaat ”nunami tunisassiorfinni” atuummata aammalu taamaallaat ”tunisassianik amigaateqarneq, maskiinanik ajutoorneq, silarlunneq imaluunniit pissutsit assingusut siumut ilisimaneqanngitsut” peqqutigalugit tunisassiornermik unisitsinermut atuummat. Tamanna

Inatsisartut inatsisaanni § 4 erseqqissumik allassimavoq. Atuarfik tunisassiorfiunngilaq aammalu atuarfimmi aasaanerani sulinngiffeqarneq siumut ilisimaneqareertarpoq. Sullissinermik eqqiaanermillu sulisut atuarfinit/kommunit suliffeqarfinilluunniit atuarfinit sullissisunit sulisorineqartut atuarfinilu aasaanerani sulinngiffeqarnermi angerlartinneqarnermini suliffeeruttut ikiorsiissutinik pissarsiaqartittarlugit kommunit Inatsisartut inatsisaannik siusinnerusukkat aqutsisimappata – tamanna kommunit tungaannit kukkuneruvoq ersarissaq. Taamaaliornissamut Inatsisartut inatsisaat periarfissiinngilaq.

Naak eqqoriaanerinnaasutut oqaatigineqarsinnaagaluartoq siunnersuuteqartup inatsisip atuuffiata allangortinneqarnissaa (immaqa SIK-mit isumassarsitinneqarluni) kissaatigisimagaluarunaraa ataatsimiititaliamit ilimagineqarsinnaavoq, taamaalilluni suliffeerunnermi ikiorsiissutinik aaqqissuussineq inatsisit sanioqqullugit aqutsivigineqartoq kommunillu ilaannit siusinnerusukkat ingerlanneqarsimasorinartoq inatsisinut naapertuuttunngortinneqarsinnaaqqullugu.

Siunnersuut taama paasineqassappat tamatuma aalajangiiffigisassat siunnersuutip taasissutissartavianit atuuffissaa annikinnerussaaq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai pillugit aalajangiiffigisassat siunnersuummut tunngavilersuummi makku paasissutissiissutigineqarput:

Siunnersuut allaffissornerunermik kinguneqassanngilaq, siornatigut allaffissornikkut aaqqissuussineq tunngaviatigut ingerlaqqiinnassammat suliffeerunnermi ikiorsiissutit ukiorpassuarni ingerlanneqareermata. Allanguutissat siunnersuutit inoqarfinni minnerusuni 50-100-nut inulinni sunniuteqarnerussapput. Siunnersuut akuerineqarpat kommuninut annerpaamik 4.220.000,00 kr.-inik naleqarsinnaavoq.

Siunnersuummi sooq inuit 50-100-iinnaat pineqarnerannut suna tunngaviunersoq aalajangiiffigisassat siunnersuummut tunngavilersuummi allassimannngilaq.

Taama missingineq Naalakkersuisut akissuteqaamminni qularnartoqartippaat aammalu aalajangiiffigisassat siunnersuutip piviusunngortinneqarnera annertungaatsiartumik aningaasartuuteqarnerunermik nassataqarsinnaasoq paasissutissiissutigalugu. Tamanna tunngavigalugu kingunerisassat sukumiisumik paasinarsisinneqarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut allanguutissat siunnersuummik saqqummiussipput.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup Inuit Ataqatigiillu ilaasortaataasa Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuerineqassasooq inassutigaa.

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Demokraatit ilaasortaataata matuma kinguliani allassimasunik oqaaseqaateqarluni siunnersuut aammalu allannguutissatut siunnersuut itigartinneqassasut inassutigaa.

Suliffeerunnermi ikiorsiissutit pillugit inatsisip annertunerusumik nutarterneqarnissaa Naalakkersuisut sulissutigaa aammalu suliap tamatuma malinnaaviginissaa qilanaaraarput. Tamanna tunngavigalugu Siumumit siunnersuutip matuma tapersernissaanut tunngavissaqarsorinngilagut. Aammattaaq siunnersuut una pillugu immikkut nassuiaasiornissaq pisariaqanngitsoq ikinnerussuteqartut isumaqarput. Kiisalu ikinnerussuteqartut allannguutissatut siunnersuut itigartinneqassasooq inassutigaa.

Taamaa oqaaseqarluni isumaliutissiisumilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Mimi Karlsen, Siulittaasoq

Justus Hansen

Vivian Motzfeldt

Nikolaj Jeremiassen

Kelly Berthelsen